

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ
MILJÖMINISTERIET
MINISTRY OF THE ENVIRONMENT

Liito-oravaa koskevat suojelunormit ja niiden soveltaminen

Heikki Korpelainen

15.1.2010

• • • Luontodirektiivin tavoitteet ja keinot

Tavoite:

- Suotuisan suojelun tason säilyttäminen tai ennalleen saattaminen

Keinot:

- Natura 2000 –verkosto (liitteen II lajit)
 - Elinympäristöjen suojelu
 - Tarvittavat suojelu- ja hoitotoimenpiteet
 - Häiriöiden ja heikentymisen estäminen
 - Vaikutusten ennalta arviointi
- Tiukan suojelun järjestelmä (liitteen IV lajit)
 - Lajin yksilöihin kohdistuvat kieltonormit
 - Lisääntymis- ja levähdyspaikkojen heikentämiskielto

● Suotuisan suojelun taso

- Lajin kannan kehittymistä koskevat tiedot osoittavat, että laji pystyy pitkällä aikavälillä selviytymään luonnollisten elinympäristöjensä elinkelpoisen osana,
- Lajin luontainen levinneisyysalue ei pienene eikä ole vaarassa pienentyä ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa, ja
- Lajin kantojen pitkäaikaiseksi säilymiseksi on ja tulee todennäköisesti olemaan riittävän laaja elinympäristö
- Tilanne analysoidaan ja raportoidaan komissiolle kuuden vuoden välein;
 - 2001-2006 raportti liito-oravasta: epäsuotuisa riittämätön

-
-
- Natura 2000-alueiden kohdistuvat vaikutukset on arvioitava

LsL 65 §: jos hanke todennäköisesti merkittävästi heikentää alueen valinnan perusteena olevia luonnonarvoja (luontotyyppejä tai lajien elinympäristöjä)

- Arviointivelvollisuus ei riipu hankkeen luvanvaraisuudesta
- Ilmoituksenvaraisissa toimenpiteissä viranomaisen välittää tiedon ELY:lle
- Heikentämiskieltoa ei laissa ole, mutta luonnonsuojelulain velvoitteiden laiminlyönti voi johtaa ammatillisen toimijan korvausvastuuseen

-
-
- Varovaisuusperiaate korostunut EYTI:n ratkaisuihin (C-127/02)

Kaikki suunnitelmat tai hankkeet on arvioitava asianmukaisesti sen kannalta, miten ne vaikuttavat alueen suojelutavoitteisiin, **mikäli objektiivisten seikkojen perusteella ei ole poissuljettua**, että ne vaikuttavat kyseiseen alueeseen merkittävästi joko erikseen tai yhdessä muiden suunnitelmien kanssa. Suunnitelma tai hanke voidaan hyväksyä silloin, kun **ei ole olemassa mitään tieteellisestä kannalta järkevää epäilyä** haitallisten vaikutusten aiheutumatta jäämisestä.

-
-
- **Ympäristövastuudirektiivin toimeenpanosta johtuvat muutokset** (384/2009;1.7.2009 alkaen):

Ammatillisessa toiminnassa, luonnonsuojelulain vastaisella toimella tai laiminlyönnillä aiheutettu luontovahinko voi johtaa korjaamis- tai korvaamisvastuuseen

Luontovahinkoja ovat mm.

- Natura 2000 –verkoston valintaperusteille, tai
- Liitteen IV(a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikoille

aiheutettu suotuisan suojelutason kannalta merkittävä haitallinen vaikutus

-
-
- ## Lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämiskielto

LsL 49 § (553/2004): Luontodirektiivin liitteessä IV(a) tarkoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty

LsL 72a §: *Menettely liito-oravailmoituksesta.* Ilmoitus metsälain 14b§:n mukaisesti metsäkeskukselta ELY:lle, joka tekee päätöksen lisääntymis- ja levähdyspaikan sijainnista ja sallitusta metsänkäsittelystä.

-
-
- ## Lisääntymis- ja levähdyspaikan luonteesta ja laajuudesta

- Lisääntymispaikalla liito-orava saa poikasia.
- Levähdyspaikassa liito-orava viettää päivänsä.
- Lisääntymis- ja levähdyspaikka käsittää pesäpuut ja muut edellä mainittuihin tarkoituksiin käytetyt puut. Siihen luetaan myös näiden puiden välittömässä läheisyydessä olevat suoja- ja ravintoa tarjoavat puut.
- Lain valmisteluasiakirjojen ja eräiden KHO:n ratkaisujen perusteella on katsottava, etteivät lisääntymis- ja levähdyspaikat ole alueellisesti kovin suuria.
- Käsite on pidettävä erillään lajin elinympäristöstä